

Основними компонентами навколишнього середовища, що підпадає під негативний вплив діяльності аеропорту є землі, водні об'єкти та атмосферне повітря. Зокрема небезпеку несуть стоки з території аеропорту – передангарної площадки, складів паливно-мастильних матеріалів, площадок для миття, дегазації повітряних суден, в яких містяться залишки нафтопродуктів, феноли, мінеральні масла, кислоти тощо.

Основні правові норми, які закріплюють правові заходи по охороні навколишнього природного середовища від шкідливого впливу цивільної авіації, містяться в Законах України від 26 червня 1991 року "Про охорону навколишнього природного середовища", від 16 жовтня 1992 року "Про охорону атмосферного повітря".

Серед напрямків охорони навколишнього природного середовища при експлуатації аеропортів є зниження токсичності та нейтралізація шкідливих речовин, які містяться у викидах та скидах з транспортних засобів та поступовий перехід на нові види енергії та пального. Ці напрямки відображено в Законі України "Про охорону навколишнього природного середовища" (ст. 56), а саме: на підприємства, установи, організації, що здійснюють проектування, виробництво, експлуатацію та обслуговування автомобілів, літаків, суден, інших пересувних засобів, установок та виробництво і постачання пального, покладені певні обов'язки щодо забезпечення екологічної безпеки транспортних засобів. Окрім того, вони зобов'язані розробляти та здійснювати заходи по зниженню токсичності та знешкодженню шкідливих речовин, що містяться у викидах та скидах транспортних засобів, переходу на менш токсичні види пального, додержання режиму експлуатації транспортних засобів та інші заходи, спрямовані на запобігання й зменшення викидів та скидів у навколишнє природне середовище забруднюючих речовин та додержання встановлених рівнів фізичних впливів.

При експлуатації транспортних засобів на території аеропорту в атмосферне повітря викидаються відпрацьовані гази, що містять забруднюючі речовини, а також відбувається шкідливий вплив їх фізичних факторів. З метою охорони навколишнього природного середовища від забруднення та шкідливого впливу фізичних факторів транспортних засобів для кожного типу пересувних джерел, встановлюються нормативи вмісту забруднюючих речовин у відпрацьованих газах та шкідливого їх впливу. Ці нормативи розробляються з урахуванням наявності технічних рішень щодо зменшення утворення забруднюючих речовин, зниження рівня шкідливого впливу фізичних факторів, очищення відпрацьованих газів та економічної доцільності.

Таким чином, дотримання вимог законодавства України про транс-

порт та екологічного законодавства при експлуатації аеропортів має зменшити або звести до прийнятного рівня небезпеки той негативний вплив, який спричиняється або може бути спричинений експлуатантами аеропортів та аеродромів.

Література

1. Булгакова І.В. Транспортне право: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / Булгакова І.В, Клепікова О.В.– К. : Прецедент, 2011.– 344 с.

УДК 349.41 (043.2)

Середа А.В.,
адвокат,
м. Київ, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРО ГАЛУЗЕВУ НАЛЕЖНІСТЬ ІНСТИТУТУ ПРАВА СПІЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ НА ЗЕМЛЮ В УКРАЇНІ

Питання права спільної власності на землю в Україні неодноразово розглядалося радянськими та сучасними науковцями. Досліджувалися об'єкти, суб'єкти, суспільні відносини, вивчалися суміжні інститути та проводилися дослідження з розмежування галузі цивільного права в розумінні спільної власності на нерухоме майно в цілому від земельного права спільної власності на землю в Україні. З приводу віднесення права спільної власності на землю в Україні до сфери дослідження цивільного чи земельного права висловлювалися різні точки зору.

Переважно питання віднесення дослідження права спільної власності на землю в Україні вирішується безпосередньо об'єктом дослідження. Цивільне право, так як і земельне право, ставить собі за мету регулювання суспільних відносин, що склалися між суб'єктами права з приводу володіння, користування, розпорядження об'єктами права. Суб'єктами земельного права так як і цивільного права є фізичні особи, юридичні особи, органи державної влади та місцевого самоврядування. До числа суб'єктів відносять громадян України, іноземців, осіб без громадянства, національні та іноземні підприємства, державні, комунальні установи та організації, територіальні громади.

Об'єктом цивільного права, відповідно до ст. 177 Цивільного кодексу України, є речі, у тому числі гроші та цінні папери, інше майно, майнові права, результати робіт, послуги, результати інтелектуальної, твор-

чої діяльності, інформація, а також інші матеріальні і нематеріальні блага [1]. У такому випадку цивільне право регулює широке коло суспільних відносин, даючи загальну характеристику об'єктам права і визначаючи загальні положення, що можуть бути до них застосовані. Разом з тим як об'єктами земельних відносин є землі в межах території України, земельні ділянки та права на них, у тому числі на земельні частки (паї).

Визначення питання про галузеву належність права спільної власності на землю в Україні необхідно робити з урахуванням положень ст. 9 Цивільного кодексу України та ст. 2 та ст. 4 Земельного кодексу України [2]. Оскільки, положення цивільного кодексу застосовуються до врегулювання відносин, які виникають у сферах використання природних ресурсів та охорони довкілля лише у тих випадках, коли вони не врегульовані іншими актами законодавства, а ст. 4 Земельного кодексу України зазначає, що завданням земельного законодавства є регулювання земельних відносин з метою забезпечення права на землю громадян, юридичних осіб, територіальних громад та держави, раціонального використання та охорони земель [2], визначаючи, таким чином, безпосередній об'єкт регулювання саме земельні відносини, можна зробити висновок, що норми земельного права по відношенню до цивільного права мають спеціальний характер, а тому віднесення вищезазначеного питання до галузі земельного права вважається за доцільне.

Підсумовуючи вищевикладене та враховуючи положення чинного законодавства України вважаємо, що дослідження питання права спільної власності на землю в Україні необхідно віднести до сфери земельного права.

Література

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України.– 2003.– №№ 40-44.– Ст. 356.
2. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III // Відомості Верховної Ради України.– 2002.– № 3-4.– Ст. 27.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ: ОСНОВНІ ЦІЛІ ТА ЗАВДАННЯ

Кількість досліджень, присвячених проблемам європейської інтеграції, постійно зростає. Цей процес став стійкою тенденцією у розвитку юридичної науки не тільки країн Європейського Союзу (ЄС), а й країн, які мають намір увійти до цього об'єднання. Не обійшов він й вітчизняну юриспруденцію. Одна з причин такої зацікавленості криється у тому, що процес саме європейської інтеграції, формуючи обрис сучасної Європи, став знаменням сьогодення. Безумовно, об'єднанчі тенденції проявляються й в інших регіонах світу, однак саме в Європі вони досягли найбільшого ступеня, аніж будь-де, що дозволяє попередньо оцінювати досягнені результати та виникаючі проблеми як такі, що притаманні сучасним інтеграційним процесам взагалі.

Стрімкий розвиток інтеграційних процесів в Європі у другій половині ХХ ст. став наслідком значних політичних і соціально-економічних змін. На момент свого започаткування в умовах біполярного світу об'єднання європейських держав було задумане, у більшій мірі, як співтовариство більш-менш подібних національних держав, які мали сформувати нове економічне і політичне потужне утворення, яке було б здатне виступати рівноправним партнером у відносинах як із США, так й з СРСР. Однак після розпаду Радянського Союзу геополітична мета такого утворення зазнала переосмислення.

Послідуючий розвиток інтеграційних процесів в європейських державах був орієнтований на створення відповідної організації на основі трьох Європейських Співтовариств (перша опора) та Європейського політичного співробітництва (спільної політики закордонних справ і безпеки) (друга опора), що знайшло втілення в укладанні 12 державами-членами Європейських Співтовариств Договору про Європейський Союз 07.02.1992р. у м. Маастрихт (Нідерланди), який набув чинності 01.11.1993р. (Маастрихтський Договір). У 1995р. до ЄС приєдналися ще 3 європейські держави: Австрія, Фінляндія, Швеція.

Даним договором було утворено інтеграційне об'єднання – Європейський Союз (ЄС), що охоплює у своїй діяльності основні сфери суспільного життя: економічну інтеграцію на основі трьох Європейських Співтовариств (перша опора), спільну політику закордонних справ і